

Minnefond for Knut og Liv Gard og for Frans Berggren:

På utveksling

To ganger i året krysser tannlegestudenter fra Det Odontologiske Fakultet i Oslo landegrensene for å dra på utveksling. Håpefulle og fortsatt en smule naive drar de ut for å oppleve tannlegeyrket et annet sted. Om det er Sør-Afrika, Frankrike eller Spania, uvitende er de om hva som venter dem, og denne gangen var det min tur. Turen gikk til Dublin.

Dublin Dental University Hospital finner du midt i travleste Dublin, nærmere bestemt Lincoln Place, Dublin 2. Her har den ligget siden 1899 og har i 110 år kunnet tilby pasienter behandling og studenter utdanning. Skolen er en del av Trinity College og ligger på campus. At den er lokalisert på universitetsområdet vil ikke dermed si at den er lett å finne. Det røde mursteinsbygget der tannlegestudentene holder hus ligger nemlig nederst i et hjørne, bortgjemt bak både fotballbaner og studentpuber. Skolen er den største av tre fakultet i Irland og du vil også finne tanntekniker- og tannhelsesekretærutdannelsen her. Dette til stor fordel for studentene som allerede under studietiden får prøve seg på å jobbe fihendig og oppleve hva et tett samarbeid med teknikeren vil si.

Før 1980 ble det gjort lite forskning på fakultet, men skolen har siden da bygget ut laboratoriene sine og selve skolen har også vokst. I 1998 ble hovedbygningen pusset opp samtidig som et nytt klinikkbygg sto ferdig. Siden da har skolen også fått et nytt bibliotek, nye forelesningssaler og nye seminarrom, og bygget har vunnet arkitekturpriser både i Irland og Storbritannia.

I første etasje, når du kommer inn hovedinngangen, finner du radiologiavdelingen, West Clinic, kirurgen og A&E. På den såkalte West Clinic blir

pasienter med spesielle behandlingsbehov tatt imot. Her har de muligheten til å bruke lystgass i behandlingen hvis det trengs. Godt kjent blant «husoffiserene» her var TAKO-senteret i Oslo. Ekstra interesserte ble de da vi sa at vi fikk undervisning der i 8. semester. Det som dessverre var synd da vi var på besøk på denne avdelingen, var at for mye mennesker i rommet ofte stresset pasientene. Det resulterte i at vi ble stående i gangen og håpet på at pasientene skulle gi fra seg et skikkelig gjesp idet de gikk forbi. På den måten fikk vi i alle fall tatt en liten titt. Radiologiavdelingen var som radiologiavdelinger flest. Her møter du blant andre to smilende karer som er fryktelig glad i å prate, men en smule målløse ble de da vi fortalte at i Oslo tok vi ofte fullstatus som en del av undersøkelsen, der det var indikasjon for det. «Oi! Det er mye stråling!» mumlet de og pakket seg godt inn i blykappene sine.

Resepsjonen med fire ytterst lite serviceinnstilte damer vil også møte deg ganske kjapt idet du kommer inn hovedinngangen. Om det er pasientene eller studentene som har gått til hodet på dem er uvisst, men frasene «nei, her vil det ta årevis før du får behandling» og «beklager, vi kan ikke hjelpe deg» går på autopilot. Kirurgiavdelingen igjen ligger rett over gangen for skranken, sammen med A&E. Kirurgen tar

Trinity College, Dublin. Foto: privat.

imot kranglete visdomstenner, behandlinger hvor intravenøs sedasjon må til eller patologiske lesjoner som trenger en ekstra kikk. Den største forskjellen på denne avdelingen i forhold til hjemme vil jeg si er de to rommene hvor ekstraksjonsklinikken holder til. Her får studentene selv bryne seg på ukompliserte ekstraksjoner. Mens majoriteten av nordmenn er opptatt av å beholde det de har av tenner, så er irene stort sett fornøyde hvis de har helsa i behold og «pint'n» kommer på bordet etter en lang arbeidsdag. Godt

Dublin Dental University Hospital. Foto: privat.

er dette for studentene da de også har krav til antall ekstraksjoner de må fylle før de uteksamineres. På klinikken i Oslo er du heldig hvis du i det hele tatt får tatt i en hebel. Jeg fikk utnyttet muligheten og i hvert fall ekstrahert et par tenner, men konkurransen er stor når man er fem studenter på en pasient, og studentene har en tendens til spisse albuer uansett hvor de kommer fra!

A&E er tannlegevakta hvor pasienter med akuttbehov kan komme på dagen og få time. Ikke fryktelig overrasket er jeg over at du finner MRSA i Irland, etter å ha sett hvordan antibiotikaen nesten flyr ut døra her. Litt smerte og hevelse kvalifiserer tydeligvis for en ukes kur med penicillin. Det var imidlertid her jeg likte meg best og godt var det ettersom det var her jeg tilbrakte mesteparten av tiden. En god blanding av barn med totalt intruderte fronttenner, ekstraksjoner, abscesser, odontogene keratocyster, rotrester i sinus og dry sockets satte en stakkars skjelve student på prøve.

I andre og tredje etasje ligger studentklinikken, hvor du vil få en salig blanding av både kario, perio, protektikk, endo, kjeveort og pedodonti. Ja,

skolen har nemlig ikke en egen endoavdeling som vi er velsignet med i Oslo, slik at dette kan bety at du må dra med deg pasienten med kofferdam og K-fil fra tredje etasje ned i første for å få tatt indikatorbildet. En smule tungvint, ja, men heldigvis var det ene røntgenapparatet som fantes på etasjen ledig da jeg trengte det. Når det ellers gjaldt endodontien, brukte de en «step back» teknikk til forskjell fra det vi lærer hjemme. Det vil si at du utvider hele rotkanalen

til den filstørrelsen du skal, for deretter å fortsette med å øke størrelsen på fila samtidig som du trekker deg to millimeter ut av kanalen for hver fil. Det skal også sies at vår kjære professor i endodonti ville vri seg i smerte av å se at verken kofferdam eller tenner ble desinfisert.

Stort sett var klinikken i Dublin ganske lik det jeg var vant til fra før, men det var enkelte småting som allikevel gjorde det forskjellig. Som for eksempel å ha på kofferdammen når du borer, utrolig irriterende! Og på kjeveortopedien i Oslo er det strengt fy fy for studentene å i det hele tatt å se på fast apparatur, mens i Dublin fikk vi lime på bracketene selv. Og så var det dette med amalgam da, som fortsatt er i bruk over Nordsjøen. Det er vel en av de tingene jeg fikk prøve meg på som mine klassekamerater mest sannsynlig aldri får muligheten til å prøve.

Professor Leo Stassen er et av navnene som har brent seg godt fast i hukommelsen min. Han var en av maxillofacial kirurgene vi fikk henge oss på i en uke på St James' Hospital mens resten av skolen hadde fri. Utrolig moro for en student som kun har hatt pasienter i stolen i halvannet år

å få se hele maxilla bli sagt løs, for så å høre kirurgen spørre: «Her, kan du holde denne litt?» Turen gikk også innom traumeklinikken, hvor jeg fikk se kjevefrakturer herfra og til himmelen, vel kompatibelt med irenes kjærlighet til øl og hissig temperament. Du skal ikke se bort fra at politiet også gjerne er involvert i basketaket. Jeg fikk også sett en del munnhulecancer, dessverre. Det setter tanker i hodet på deg, når gutten i stolen er på din egen alder og har en oronasal kommunikasjon etter et kirurgisk inngrep nettopp på grunn av kreft.

Vel hjemme sitter jeg igjen med masser av inntrykk, erfaringer, flotte opplevelser, og ikke minst gode venner. Hovedinntrykket av irene er at de er et supertrivelig folk med lite bekymringer, til tross for både dårlige tenner og økonomisk krise! De dårlige tennene gjelder jo selvfølgelig ikke majoriteten, men det er flere av dem i Irland enn hjemme. Jeg husker spesielt godt en dag da jeg var på trikken og så en gutt jeg antok hadde regulering, men det viste seg da jeg så litt nærmere etter at det var karies jeg så! Men gutten smilte og så fornøyd ut han. Utrolig at de fleste fra avgangskullet nå i våres, vender nesa mot Australia for å finne jobb, da det virker som det er mer enn nok å gjøre i deres eget hjemland.

Jeg fikk sett både den engelske dronningen og den amerikanske presidenten, da de begge to besøkte Irland i løpet av mitt korte opphold. Jeg feiret St. Patrick's Day som bare irene kan, og smakte på deres kjære Guinness. De tre månedene virket som en evighet da jeg første natta satt alene på den slitne studenthybelen, men tiden fløy! Jeg fikk på veldig kort tid sett mye mer enn det jeg ville gjort hjemme, og det var utrolig spennende å oppleve et annet land og en annen kultur både utenfor skolen og på klinikken. Kanskje jeg riktignok ikke fikk produsert like mye på klinikken som kullet mitt hjemme, men jeg velger å tro at jeg er en erfaring rikere og at jeg har lært litt mer om livet!

Emilie Dalen